

4. søndag efter helligtrekonger
Diakoniens dag
02-02-2025

Prædikenvejledning ved sognepræst og uddannelseskonsulent Pernille
Nærvig og diakonikonsulent Sanne Damborg.

Tekstrække: Første række

** Denne hellige lektie skrives i Jobs Bog:*

Da talte Herren til Job inde fra stormen:

Hvem er det, der med uforstandige ord

formørker det, jeg har bestemt?

Spænd bæltet om lænden som en mand,

og giv mig svar, når jeg spørger dig!

Hvor var du, da jeg grundlagde jorden?

Fortæl det, hvis du har forstand til det!

Hvem bestemte dens mål – det ved du vel?

Hvem spændte målesnoren ud over den?

Hvor blev dens fodstykker sat ned,

og hvem lagde dens hjørnestein,

mens alle morgenstjerner jublede,

og alle gudssønner råbte af fryd?

Hvem spærrede havet inde bag porte,

da det brød ud af moderlivet,

dengang jeg gav det skylaget til klædning
og de mørke skyer til svøb,
da jeg afstak en grænse for det
og indsatte port og slå
og sagde: »Hertil må du komme, ikke længere,
her standser dine stolte bølger.«

Har du nogen sinde beordret morgenen frem,
anvist morgenrøden dens plads,
hvor den kan gribe fat i jordens kanter,
så de ugudelige rystes af den?

Da skifter jorden farve som ler til forsegling,
den farves, som man farver en klædning.

De ugudelige forholdes deres lys,
og den løftede arm brækkes.

Har du været ved havets kilder,
har du vandret på urdybets bund?

Er dødens porte blevet åbenbaret for dig,
har du set mørkets porte?

Har du givet agt på jordens vidder?

Fortæl det, hvis du ved, hvor stor den er.

Kan du binde Syvstjernens bånd
eller løse Orions lænker?

Lader du Venus gå op til rette tid,
fører du Løven frem sammen med dens unger?
Kender du lovene for himlen,
bestemmer du dens magt over jorden?

[Jobs Bog 38,1-11\[12-18.31-33\]](#)

Epistlen skriver apostlen Paulus til romerne: Vær ingen noget andet skyldig end at elske hinanden; for den, der elsker andre, har opfyldt loven. Budene: »Du må ikke bryde et ægteskab; du må ikke begå drab; du må ikke stjæle; du må ikke begære,« og et hvilket som helst andet bud, sammenfattes jo i dette bud: »Du skal elske din næste som dig selv.« Kærligheden gør ikke næsten noget ondt. Kærligheden er altså lovens fylde.

[Romerbrevet 13,8-10](#)

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Jesus gik om bord i en båd, og hans disciple fulgte ham. Da blev der et voldsomt uvejr på søen, så båden skjultes af bølgerne. Men han sov. Og de kom hen og vækkede ham og sagde: »Herre, frels os! Vi går under!« Men han sagde til dem: »Hvorfor er I bange, I lidettroende?« Da rejste han sig og truede ad storm og sø, og det blev helt blikstille. Men folk undrede sig og sagde: »Hvem er han, siden både storm og sø adlyder ham?«

[Matthæusevangeliet 8,23-27](#)

Teksterne

Både Jobs bog og Matthæus kredser om Guds almagt. Gud er større end os. Gud kontrollerer og styrer mere end, hvad vi kan forstå. Men udkommet af almagten hos Job og hos Matthæus er meget forskellig. Job bliver irrettesat efter han er gået i rette med Gud om sin lidelse. ”Hvem er du lille menneske, at du stiller mig til regnskab – mig, der styrer alt?”. Hos Matthæus viser Guds magt sig også som en reaktion på menneskers råb. Her er tydeligt råb om hjælp fra disciplene: ”Frels os, vi går under”. Og Jesus irrettesætter disciplene, hvorefter han beordrer stormen til at være stille. Og alle undrer sig over hans almagt og spørger, hvem han er. Vi læsere kender svaret: Han er Gud. Hos Job er almagten ærefrygtindgydende. Hos Matthæus er almagten tryghedsskabende.

Man kan argumentere for, at fortællingerne er eksemplariske på den troendes situation. Vi er alle ved at gå under. Og i Det Ny Testamente hører vi, at Gud er med os og kan skærme os mod undergangen. Gud hører os og ser på os med et nådigt blik, trods vores lidettroenhed.

Ind imellem de to tekster kommer Paulus brev til Romerne om kærligheden som lovens fylde og ”Du skal elske din næste som dig selv”. Det bliver i sammenhængen en tekst om Guds kærlighed, som vi også ser den hos Matthæus, der fører over til kærlighedsbuddet mellem mennesker. Bevægelsen hos Job og Matthæus er den vertikale – fra Gud til mennesker – og hos Paulus den horisontale – fra menneske til menneske. Gud hjælp, når vi er ved at gå under, fører til buddet om at elske sin næste som sig selv.

Et bud på prædikenens opbygning

At blive set på med et nådigt blik

Kender I det – forskellen på at blive set på med fejlfinderøjne og på at blive set på af en, der ser med kærlighed? Det gør en verden til forskel. Som det lille barn, der ses af forældrene. Med kærlighed. Det har vi alle sammen brug for, at der er nogen, der gør. Det betyder ikke, at vi skal ses som fejlfrie. Men at vi har brug for at blive set med kærlighed og omsorg – at blive set som en, der er værd at passe på og være sammen med.

Sådan ser Jesus på disciplene, da de er bange for at gå under. Ikke som fejlfrie. Han kender deres fejl og deres manglende tro. Og han forstår deres angst. Og han gør, at vandet bliver blikstille, så disciplene igen kan være trygge. De bliver set med nådige øjne, og de bliver hjulpet.

Gave til opgave: At se med et nådigt blik

Vi bliver – som disciplene – set på med et nådigt blik. Gud ser ikke på os med fejlfinderøjne men med nåde. Han er med os, når stormen raser og han er med os, når vi sejler i smult vande.

Hos Paulus hører vi, hvordan den gave også bliver til en opgave for os. Som vi er elsket, skal vi også elske hinanden. Elsk din næste som dig selv. Det er den opgave, der opfylder lovens krav fuldt og helt. Kærlighed er lovens fylde.

Opgaven er at vi skal se med et nådigt blik. Vi skal se med kærlighed og omsorg.

Opgaven bliver til gave: Hvad gør det ved os, når vi ser hinanden med et nådigt blik

Vi får at vide, at vi skal se på vores næste med et nådigt blik. Når vores næste går under, er det også vores opgave at se ham eller hende. Det er vores opgave at vise kærlighed.

I buddet om at elske sin næste som sig selv bliver kærligheden et gensidigt bånd mellem os. Når jeg øver mig i at se på den anden med et nådigt blik, øver jeg mig også i at se på mig selv med et nådigt blik. Og når jeg øver mig i at se på mig selv med et nådigt blik, så bliver jeg også bedre til at se på den anden med et nådigt blik.

Når vi øver os på at se med et nådigt blik, lærer vi også at se, hvad den anden har og giver – og hvad jeg selv har og giver. I det nådige blik får vi øje på den andens og vores egen menneskeværdighed.

Fællesskabet: lad os sammen øve os på at se og blive set med et nådigt blik

Diakoni handler om at se og blive set med det nådige blik, om at vi sammen opdager Guds kærlighed i vores liv. At vi sammen opdager, at vi er så meget mere, end vi selv troede i vores hang til at være fejlfindere og i vores 'lidettroenhed'.

I det nådige møde med den anden, hvor vi bliver set, og hvor vi ser bagom facader og fejl og ydre omstændigheder – dér oplever vi Guds kærlighed og storhed. Dér oplever vi Gudsriget.

Og når jeg ikke formår at se med et nådigt blik på hverken de andre eller mig selv, så må jeg stole på, at Gud gennem de andre skænker mig deres nådige blik. Og i deres nådige blik kan jeg opleve, at Guds kærlige (al)magt sætter sig igennem i mit liv, og jeg kan sidde roligt i båden og tro på, at jeg og vi heller ikke i dag går under.

Yderligere inspiration

Vi kender nok alle sammen fornemmelsen af at have gjort noget galt og gå med skammen indeni. Og vi kender forhåbentlig også alle sammen befrielsen, når vi endelig får det fortalt, og vi bliver mødt med et nådigt blik. Det kan være i forhold til forældre, ægtefælle, børn, venner, kollegaer. Det nådige blik genopretter os som mennesker. Kan man finde en livsnær fortælling om det?

Som uddannet i vejledning og supervision har den ene af forfatterne arbejdet med at undgå en dømmende fejlfinderattitude for i stedet at se med et rummende og ressourcefokuseret blik (som ikke er synonymt med et nådigt blik). I en relationspsykologisk tilgang ses dette som den

bedste vej til at få den anden til at vokse (og som man ser andre, ser man også sig selv). Læs F.eks. "Relationspsykologi i praksis". Rønsholdt, Jørgen et al. Dafolo, 2013.

Martin Bubers jeg-du-filosofiske tanker handler om, at det dialogiske forhold mellem mennesker definerer, hvem mennesket er. Vores livsverden består af relationer, og relationernes kvalitet er afgørende for vores menneskelighed. "Jeg og du". Martin Buber. Gyldendal, 2004 (skrevet i 1923).

Salmeforslag

Se mennesket (Janne Mark): [Se mennesket_Janne_Mark_2024_-_Full_Score.pdf](#)

I salmen nævner Janne Mark bl.a., hvordan vi bliver fremkaldt i hinandens blik og har en bønssætning om, at vi må få mod og evne til at blive en næste for næsten.

Du skal elske din næste som dig selv (Iben Krogsdal)

Iben Krogsdal stiller kærlighedsbuddet lige så skarpt op, som Paulus gør det. Det er en opgave at elske din næste som dig selv. Og den opgave skal vi prøve at løfte. Iben Krogsdal har samtidig blik for, at vi ikke kan løfte opgaven – og så havner den også på de andres natteborde. Eller med andre ord: når jeg ikke magter at se med det nådige blik, må jeg håbe, at andre kan magte opgaven. Og i sidste ende når vi ikke levede op til buddet, ser Gud på os med milde øjne, så vi har lov til at stole på ham, som disciplene i båden lærte at stole på Jesus.

Menneske, din egen magt (Lars Busk Sørensen), DDS

Lars Busk Sørensen ridser som Iben Krogsdal næstekærlighedsbuddet skarpt op, og lægger vægt på, at vi møder Gud i denne verden, hvor vi er redskaber for Guds kærlighed. Der er også vægten på gensidigheden i den horisontale opgave, hvor jeg også løftes af min næstes milde hånd. Salmen slutter som Iben Krogsdals med Guds kærlighed, når vi ikke har kunnet løfte opgaven fuldt ud.

Mit hjerte er så bange (Gustav Biering); DDS 150

Salmen handler om angsten hos disciplene og hos os for at "gå under" og er en bøn om, at Gud vil være hos os, som han var hos disciplene.

Når vinterstorme hærger (Inge Hertz Aarestrup)

Salmen tager naturtemaerne fra både Job og Matthæus op, og binder bånd mellem Jobs Gud, der husker mennesket på, hvor lille det er, og Matthæus' Gud, der lyser for mennesket og hjælper i orkanens storm.

Befal du dine veje (Paul Gerhardt), DDS 36

Salmen er en opfordring til at stole på den Gud, der kan binde stormen.

Kærlighed er lysets kilde (N. F. S. Grundtvig), DDS 696

Salmen handler om kærlighed som lovens fylde med en større vægtlægning på det vertikale perspektiv end på det interpersonelle, som de nyere salmer betoner i højere grad.

Ingen er så tryk i fare (Lina Sandell-Berg), DDS 49

Salmen handler om Guds omsorg for os.